

NOA

pentru

MINTE, INIMA ŞI LITERATURA.

Nro. 28.

Dumineca 9. Julie.

1839.

Carol

Archiduca de Austria

Карол Август, Аугуст де Австрия фига Амператрала Леополд ала Илеа ши фрателе Амператрала Франциск, веститла ачест ероу дин Баваря ностра, Аугуст де Тешен, Генералфелдмаршал, с'ащ нзскът ла 5. Септ. 1771, ас антраг ан карьера милитрфаскя ан Белуш, шнде Команда авангардеа Принцрала Кобург, джнд анкз де ашнчї семне де але сале таленте милитрфешї ши де екрекцие. Пшчин дшпз ачееа сз фзкш джнса губернатор ан Белуш ши Фелдмаршаллїтенант а Амперзциеї, ла 1796 Фелдмаршал, iar дшпз ачееа прїимї асшпрз'ши команда примарз ла ошїрїле австриаचे дела Раїна ши ла арміа Амперзциеї. Карол фзкш маї мвалте ловїрї порочїте ампротїва генералрала фрнчїеск Мореау ла Раштад, пе генералла Журдан ла взтш ла Имберг, кїрцешрг шчл. оастеа францоуеаскз о ашсз ан неоржн-авїалз, пе Жрдан ши Моро аї сїлі асз траце песте Раїна, ши рзсвоїла ачест еолат де шршїнцз ала анкоронз кшпрїнзона

ан мїжлокшл ернїї Келшл ла 1797. Ан времеа ачестор їсбнде кшпїгате ан Церманїа, порокшл пзртінеа генералралаї Наполеон Ешншпарте ан Італїа. Карол меарсз антр'аколо ан Феврварїе ала аншлшї помешїт, iar ан Априліе сз анкеїарз прелїмїнзрїле пзчїї ла Леобен. Дшпз конгресшл ачел фзрз шрмшрї фолосїтоаре дин Раштад, Карол ан аншл 1799 сз пшсз iarш ан каншл ошїрїлор сале, взтш пе генералшл Жрдан ан Швабіа ши маї взртос ан ловїреа дела Штокаш арзтз че поате джн-сшл. Пшчин дшпз ачееа сз арзтарз талентеле лшї милитрфешї антр'о лшмїнз маре ампротїва генералралаї Масена ан Вавецїа. Сшнзтатеа са чеа стрїкатз ала сїлі ла 1800 а пзрзї кшмпшл рзсвоїралаї, кшнд апої фш ншмїт де генерал губернатор ан Боемїа; дар абеа сз депзртз джнса дела ошїрї, кшнд ши кшпрїнсз дсшнздеждї пе тршпе, каре тоатз анкредїнцареа са оашеза ан тршнса. (Вжт поате шн ашх пштернїк!) Дшпз ненорочїта ловїре дела Хошена лїнден, францоуїї нзвзлїрз ан Австриа. Ан стареа ачееа ангесїтоаре Карол фш оржншїт дин нос ан каншл арміеї, пе каре ел ле адшнз, аншфамншале кшрат

ноз. Пе зрмз пріімі джнса прелімінзріле пзчїї, каре шї фсцерз антзрїте прїн пачеа дела Дїневіа, дзпз каре сз фзкз Міністрз де рзсвоїз. Монзментзла, каре ла пропозиція Країзлзї Швеції ан діета дела Регенсбзрг ла 1802, ера сз їсз рїдїче ка мжнтзїторїзлзї Церманїї, ел нз'а прїімі. Фїїнд маїнаїнте шї Магістрз ал ордзлзї немцеск, ачестз вреднїчїе ла 1804 оаз дато фрателзї сзз Архідзчїї Антоїїе. Ан рзсвоїзла дела 1805, Карол комзнда о арміе азстриакз ан Італїа ампротїва лзї Масена. Ан времеа кжнда требїле ан Церманїа лза о старе кз тотзла ненорочїтз, їар Наполеон стрзвзтзсз ан їніма провінціїлор азстриаче, Карол фзкз ампротїва маршалзлзї Масена бірзїтоареа лобїре ла Калдіеро шї лшї трасз оастеа спре апзрареа провінціїлор каре анкз Наполеон нз ле кспрїнсесз. Дзпз пачеа дела Пожон, ел сз фзкз презїдент ан сфатзла де рзсвоїз шї Ценералїсїмзсесте тоате арміїле азстриаче. Ан рзсвоїзла дела 1809 джнса антрз ла Априліе кз пзтереа чеа де фрзнте азстриакз ан Баварїа. Аїчї авз ел ампротїва са пе тоатз оастеа фржнчєаскз комзндатз де Наполеон, кжнда шї зрмз о лзптз де чїнчї зїле преаднвершзнатз шї сжнцєроасз ла Вкмїа, ан каре пе лжнз тоате сілїнцєле азстриачїї рзмасзрз бірзїцї. Ла 21. шї 22. Маїз кжїїгз Карол сазвїта шї крзнта бірзїнцз ампротїва лзї Наполеон ла Асперн, антрз каре ел пе францозї кз пердєре маре лї арзнкз андзрзпт песте дзнзрє; дар лобїреа дела Ваграм авз зн капет ненорочїт. Ансз рєтрацєреа лзї Карол шї атзнчї сз фзкз ан чєл маї езн рїнда антрє лзптє нє'нчєгате пзхнз ла Знаїм, знда лобїреа фз антрєрзптз прїн анчє-

тареа де арме (induciae). Пзцїн дзп ачєаста Карол депзсз команда прїмарє, шї де атзнчї нїчї нз маї стзтз ан капзла арміїї. Дзпз антоарчєреа лзї Наполеон дїн Елєа, джнса фз кжтєва време гзбєрнатор ан Могзнціа. Ан анзла 1815 сз кзсзторї кз Прїнцєса Хєнрїєта де Нагаз-Калєбзрг, дела каре і саз нзкзт патрз фїї шї доаз фїїчє. Ла 1830 Сєптем. 15. шї 16. саз цжнзт сзрєзтоаре їзкїлаціїї де 50 анї, кзтрз рєїментзла ал трєїлєа де пєдєстрїмєа, ан чїнтєа лзї Карол, каре прїпрїєторїз ал ачєлзїаш; джнса саз афлат де фацз ла ачєастз цєрїмонїє шї кз ачєст прїлєж фзкз фзндаціє пєнтрз 10 фєтїцє де а офїцєрїлор фзрз авєрє, ка пєнтрз крєшєрєа фїєцєкзрїа сз сз кєлтзїаскз кжтє 150 Ф. арз. Ан лїтератзра мїлітзрєаскз ш'аз кжїїгат Карол зн нзмє вєстїт прїн картєа са: „Grundsätze der Strategie.“ (Wien 1814, 3 Bände) апої: „Die Geschichte des Feldzugs vor 1799 in Deutschland und in der Schweiz (2 Bde., Wien 1819.)

Kátrá cinstita Redakcie.

Зз марє мзлцзмірє чїтїїз нзмзрзла 18. а Газетїї ноастрє ан картє саз адзс антрєкартє знїлор Бзрвацї дєспрє прїчїнїлє сзрзчїрїї Ардїлєнїлор. Аїчї дєшкїсз Ч. Рєдакціє зн прїлєж де свзтзїрє ла тот їзкїторїзла де оменїмє. Нз вої сз ворбєск де алцї мїї маї пзцїн кзнокзцїї, чї дєспрє ромжнїї Банзцїкнї ампрєжзрзла Бжршєцзлзї, антрз карїї шї єз вєцзєк. Ачєстз сєпт знд

окрмѣре зрваріалз кѣ нѣмціи фїида, то-
тѣш кѣ мѣлт аѣ рѣмас андзрѣпт. При-
чина мїсе вѣде а фї о кредїицз дешартз
ші ѣн феалѣ де фаталїсм де тот Орбіто-
рїѣ: Прѣнкѣ нѣ врѣ кѣ гѣндѣл сѣ мѣргз
маї департе декѣт татѣл сѣѣ, прѣкм шї
ачѣста нѣ маї де парте декѣт моші шї
сѣрѣмоші лѣї; шї аша кѣнд те зїці ла Ро-
мѣн асѣзї, поці креде фѣрѣ аншѣлѣ-
чїѣне, кѣ аша іаѣ фост Стартѣ лѣї шї
анайнте кѣ 100 де анї. Дакѣ нѣ-ва ці-
нѣ тоамна пѣн? ла крѣчѣн, пѣмѣнтѣл лѣї
нѣї анѣрѣкат кѣ вѣкате, іар кѣ кѣкѣрѣзѣл
сѣ траѣе пѣн? ла сѣмпетрѣ. Тоате лі-
пѣле анѣлѣї ле хотѣрѣѣне ан тоамнѣ сѣрѣ
деплініре, тоате даторїїле ачї сѣ вор пѣзїтї.
Іар? кѣнд вѣде прѣнѣл анфлорїт, ваї маї-
кѣ! чїнѣї ка ѣл, кѣ акѣма ва фї де тоа-
те, шї прѣнѣл дѣпѣ рѣгѣла лѣнѣшілор нѣ
чѣре нїчї о сѣдоаре. Анѣз пѣнѣ ан тоам-
нѣ мѣлате сѣ анѣжмѣлѣ. Грѣѣ нѣї, сѣѣ
фоарте пѣцін, кѣ нѣ сѣѣ сѣмѣнат ан
врѣкѣе, кѣкѣрѣзѣл фїида тѣрѣїѣ пѣс, аѣ
рѣмас анпїлжїт шї аша ла гѣсѣѣе шї
ѣрѣма. Фроліле прѣнѣлѣї де вѣнт рѣсѣ-
рате, аѣ сїнгѣр родѣл де омїзї мѣнкѣт.
Шї че зїче атѣнѣа рѣмѣнѣл ачѣсѣѣ воїа
лѣї дѣмнѣзѣѣ, дїн асѣѣ пѣле нѣмаї пѣ-
тем ѣшї. Сѣ зїѣѣ ла ѣн сѣк дої де грѣѣ;
сѣѣ де кѣкѣрѣзѣ, шї сѣ мѣнѣѣе андѣшѣрт:
доарѣ ам ва фї дѣсѣл пѣсте ан? ва ан-
кѣ шї дїн ачѣсѣѣ вїнде жѣмѣтѣте кѣ пре-
цѣл мїк, шї де ачї, че ва врѣ дѣмнѣзѣѣ.
Анѣз нїчї поѣѣл пѣцілор наѣ трѣкѣт кѣ
тотѣл, шї лѣї і сѣѣ голїт сѣкѣл де вѣ-
кате, апої ан зрѣмѣ хѣїда! іа ванї кѣ ка-
мѣѣѣ андоїѣѣ, дѣте ла сѣпѣклѣнцї шї
кѣмпѣрѣ кѣ 4 шї кѣ 5 Фл. че ан врѣмѣѣ
са кѣ 1 Фл. 30 кр. сѣѣ кѣ 2, ціаї фї
пѣѣѣѣ кѣціга; аша тѣмѣпѣл де акѣ-

ма трѣїнд пѣ сокоата тѣмпѣлѣлѣї
вїїторї сѣ кѣфѣндѣл ан дѣѣторїї вїѣѣл
рѣмѣн ка ан норої, шї кѣ анї нѣсѣ поа-
те сѣлѣа де рѣѣїнѣ.

Дѣчї Сателе мїліѣѣрѣцї дїн прѣжѣр
окѣпарѣ де осѣнда ачѣсѣта прїн ѣѣна о-
рѣндѣїалѣ а сѣѣпѣнїрѣї. Ачї нїсѣ порѣн-
чѣѣе ка дїн рѣгѣламент: Сѣѣѣнїлор! мѣне
ла арат, ла сѣмѣнат, сѣѣ ла алѣѣ лѣ-
крѣре пѣнѣрѣ сїне анѣшї; апої сѣ вѣзї
ѣѣрѣаоа де алѣн че сїлѣ вїне фѣкѣѣѣоаре
кѣпрїнде. Пѣнѣрѣ анѣл вїїторї сѣ іа дѣла
тоатѣ каѣа атѣѣе ѣѣкате, кѣт ва трѣѣї
пѣнѣрѣ Фамїліа анѣрѣѣѣ; ва анѣѣ чѣї маї
де фолос, анѣз пѣнѣ акѣм ла ної слаѣ
ѣѣгат ан самѣ: Сїнгѣр Штаѣ-Офѣїѣрїѣ
вїида ан Сат сѣ дѣче прїн касѣле Мѣр-
їнѣнїлор (Гранїчѣнїлор) каѣѣѣ ла кѣрѣ-
ѣенїа ѣѣрѣлѣї, ла рѣндѣїала кѣшї; каѣѣѣ
сѣѣ пѣт, аѣ нѣ ва ѣѣѣѣ ѣо клоѣѣ де гѣї-
нѣ, раѣѣ, гѣкѣѣ, тѣѣѣѣ, шї алѣле; шї
ѣаї де аѣлеа карѣле нѣ сѣѣ пѣртѣт дѣпѣ
порѣнѣѣ.

Ачѣсѣта Орѣндѣїалѣ кѣм ѣѣѣѣ зѣшор
сѣ фѣче сѣпѣт Комѣнда мїліѣѣрѣѣѣѣ, анѣз
ла провїнцїалїцї (ла пѣѣрїме) алѣѣ мїж-
лѣїре іасѣѣ де ліпѣѣ; доаѣ ѣѣѣоанѣ сѣнѣт
ан тот Сатѣл дѣла карїле дѣпѣ жѣѣѣѣѣѣ
меа — ѣѣ маї маѣе фолос ѣѣѣѣ кѣ дї-
рѣпѣѣл аѣѣѣѣѣѣ. ѣѣна дїн трѣнѣѣле іасѣѣ
прѣѣѣѣл, алѣа і Дасѣалѣл. ѣѣл дїн тѣї
ѣїне ва фѣче, кѣ кѣ кѣѣѣнѣѣл сѣѣ анѣѣ-
лѣпѣт а арѣѣа попорѣлѣї іѣѣїрѣ де осѣѣ-
нѣлѣѣ, ѣѣѣѣѣ лѣѣрѣлѣї, шї дарѣл лѣї дѣм-
нѣзѣѣѣ, карѣле зрѣѣѣѣѣ тоатѣ дѣпрїндѣрѣѣ
чѣѣ ѣїне коѣїнѣоасѣ — нїчї о дѣмїнѣѣѣ сѣ
нѣї трѣѣѣѣѣ фѣрѣѣ ѣѣна анѣѣѣѣѣѣѣѣ:
кѣм кѣ нїмїк нѣ ва фѣѣѣ пѣ ом ан лѣмѣѣ а-
чѣсѣта маї норѣѣѣѣ, декѣѣт воїа кѣѣѣѣѣѣѣ
лѣѣрѣре, дїн карѣѣ шї фѣрїѣїрѣѣ сѣѣѣѣѣѣ-

лѣ маї кѣ тотѣл атѣрнѣ. — Іарѣ пентрѣ
Даскалі сѣ сѣ факѣ о кѣртічїкѣ деспре
Вкономїе ан форма ѣнѣ Катїхісм кѣ ан-
трѣвѣрї, шї кѣ рѣспѣнсѣрї анкѣт сѣ поа-
те маї пе сѣсѣрт. Ачѣста сѣ о анѣѣце
сколарїї, шї ла вѣѣаментѣрї, ла карїї кѣм
шїм шї пѣрїнци лор сѣнт ааѣнаѣї, сѣ сѣ
пѣе антрѣ чѣле маї де кѣпетенїе анѣв-
ѣѣтѣрї. Вѣ нѣдѣѣѣѣеск кѣ аша пѣшїнд
деаа трѣпта чѣ маї дїн жос кѣ мїла Домнѣ-
лѣї вом аѣѣнѣе пѣнѣ аколо, ка сѣ стѣм
шї ної ан рѣнд кѣ наѣїїле чѣле ѣївілі-
ѣате, шї де дѣмнѣѣѣе бїнекѣѣнѣтате.

А. Вашиѣ.

Literatură

Românească

І. Нѣскарї кѣ вїнте ром. нѣкѣно-
скѣте анкѣ ла тоѣї.

1. Дрїѣте, (ѣс скрїѣ пе ѣ ан лок
де ѣ анкїс, шї апѣсат зїс; нѣ ан лок де
ea) ѣ де о матерїе кѣ лат. aries ан ab-
lat. ariete; — трѣеск пе мѣлате локѣрї
ан Ардеал ан лок де берѣѣѣе; дѣр маї кѣ
самѣ сѣ зїче деспре берѣѣїї, чї вѣтѣѣї,
карїї нѣмаї де аѣк анрѣѣша сѣ ѣїн.

2. Матѣр ан лок де копт, берїѣ. вѣ-
трѣн, прѣкѣм: ѣл ѣ маї матѣр дѣкѣт мїне.
Фатѣ матѣрѣ, аѣкѣ: де мѣрїтат.

3. Ноавѣ аѣкрѣрї ноавѣ, аѣкѣ: ноавѣ
шї маї бїне ар фї сѣ трѣїм тот кѣ фор-
ма ѣаста: ноавѣ; кѣ ноавѣ арѣ трї анѣѣ-
лѣѣрї: lobis, novem, novae. Ашѣдѣр
сѣ пот нѣмї Газетеле, Нїѣрналеле, Албїна,
шѣл. кѣ нѣме вѣмѣн: Новеле, сѣс Но-

вѣле; Ноавѣлїстїкѣ, сѣс маї бїне: Ноавѣ-
лїстѣ лат. novellae, сѣс novalia; no-
valista

4. Пѣрѣ parvus, ом пѣрѣ, ом мїк.

5. Дѣѣт спѣлат, аѣ лѣѣт ѣаїнеае, рѣ-
феле; ѣс лѣѣ, сѣс ео аѣеск. Деаїѣ доарѣ:
пѣрѣѣеск, perluo.

6. Анѣѣскѣт прѣменїт, скїмѣат кѣ
ѣаїне; аѣ анѣѣскѣт пе прѣнѣ, аѣкѣ: лѣѣ
анѣрѣкат кѣ ѣаїне спѣлате, investio.

7. Дѣрѣ лѣрѣос, атѣта кѣт: грѣс;
пе ѣне локѣрї партеа сѣѣнїнеї деаа мїш-
лок анѣсѣ, нѣ кѣтрѣ шорлїк, о нѣмеск
ларѣѣ, лат. laridum, сѣс lardum.

8. Тѣрѣїѣ ѣлѣї тѣрѣїѣ; ѣл ѣ а трїї-
леа; аѣ аѣсѣ тѣрѣѣанїї ан сѣт, аѣкѣ:
берѣѣїї чѣї карїс ан а трїїлеа ан.

9. Дѣмѣстїк десѣлѣѣѣѣїт; лѣп
дѣмѣстїк, аѣкѣ: ом бїклеан, фѣѣарнїк.

10. Рѣѣѣеск, боѣл рѣѣѣѣе, аѣкѣ:
сѣ конкѣѣѣе, лат. rugio.

11. Боѣе ворѣѣ; чѣе ворѣѣїї? чѣе ворѣ-
ѣїї? лат. vox, abl. voce.

12. Влогѣ, влогѣл ашѣ ворѣѣѣе,
аѣкѣ, нородѣл, попорѣл, партеа чѣ маї
недеѣѣѣѣѣѣѣ а оаменїлор лат. vulgus.

13. Платанѣїнѣ, шї плотѣгѣн
о ѣарѣѣ, чѣ сѣ кѣамѣ шї лїмѣа оїї; лат.
plantago.

14. Негѣ, атѣт кѣт: тѣгѣѣѣеск; тѣ
неѣї, ѣл неагѣ лат. nego.

15. Дѣѣрѣ ѣн фѣлїѣ де лемн, чѣ сѣ
кѣамѣ шї сѣѣмпїе, молїн, лат. laurus.
Пе дїѣї нѣмеск шї пе кїрѣрѣ лѣѣр: ѣѣѣѣї
ѣїѣѣѣѣ деаа лѣѣрѣ?

16. Сѣлѣѣ, пѣѣѣре, де дїѣї: сѣлѣ-
ѣатек лат. silva.

17. Артїкѣ ан пѣѣрѣлї: артїѣ, сѣс
артїѣї. Чїї карїї вѣнд карне кѣ рїдїкатѣ
ашѣ антрѣѣѣѣ: чѣ артїк пофѣѣїї шї

кѢТЕ АРТИЧЕ КЪМ ПЕРІ? АДЕКЪ: 8Н ПІЧОР, САЗ О КОАСТЪ Є 8Н АРТИК МАЙ МЪАТЕ СЪ ЗІК АРТИЧЕ. ЧЕ ТОТ АЧКЕА АНСЪМНЕАЗЪ, ЧЕ ЛАТ. artus, articulus, ІТАЛІЕНЕЦЕ: articolo. АШКЪ ДАР ДАКЪ НЪ ВОМ ВРКЪ А ТРЪІ КЪ АРТИК, АРТИЧЕ, СЪ АНПРЪМЪТЪМ ДЕЛА ЛАТИН АРТИКЪА, САЗ МАЙ РЪМЖНІТ АРТИКЪ; КЪ ЛАТ. АНКЪІ БІНЕ ЗІС: articulus, surculus, periculum, АН ЛОК ДЕ: surculus, шчл.

18. ЯМЪ, МЪ, ШІ А МЪШІ — НЪ АРЕ АСЪМЪНАРЕ КЪ ЛАТИН. modo; ЧІ КЪ МОХ МІНТКНІ.

19. ПЪКЪ, МАРЪ, ВІТЪ. — АН ПЪРАЛІ ПЕКЪРІ, ЛАТ. pecus, ДЕ АЧІ, ПЪКЪРАРІ, pecurarius.

20. СЖН, СЖНТЪ, АН ЛОК ДЕ: СЖАНТ, — СЖНПЕТРЪ, СЖНТЪМРІЕА.

ГЪІЪ, ГЪІРЕ, НОІ РІДЕМ ДЕ 8НІІ КЪНА АІ АЪЗІМ ВОРКІНД: МЪІ! ГЪІ АН КАР: АДЕКЪ: СЪІ АН КАР; ШІ МІЕМІ ПАРЕ, КЪІ ВОРЪЗ БЪНЪ РЪМ. КА ЛАТ. соео, соіге, НЪМАІ С Е МЪТАТ АН Г, АН ЛОК ДЕ КЪІРЕ СЪ ЗІЧЕ: ГЪІРЕ. КЪ СЪІРЕ АНКЪ АНСЪМНЕАЗЪ КЪТ ЛАТ. subire. — ВОРКА АЧЕАСТА СЪІРЕ МЪ АНДЕАМНЪ А КЪВАНТА ЧЕВА ШІ ДЕСПЕ НЕСКАРІ ПРЕПОЗИЦІІ РОМЖНЕЦІІ.

II. ДЕСПРЕ НЕЩЕ ПРЕПОЗИЦІІ.

1. СЪІРІЕ. ПЪІНД ВОРКА АЧЕАСТА АНЕРЪКАТЪ КЪ ЛІТЕРЕ ВЪЗ ЛА ВЪЗ КЪ ЧКЪ ЛАТ. АДЕКЪ: РЪМ. sub-ire, ЛАТ. sub-ire. — ВАКЪТЪ! АЧІ ПРЕПОЗИЦІЕА ЛАТ. sub, РЪМ. СЪ ЗІЧЕ: su! — ФІІНД АЧЕАСТА БОЧЕ ВЪКЕ РОМ. ШІ АНТРЕЪ ТОЦІ РОМЖНІІ АНТРЕЪІНЦАТЪ ТОТ СЪПТ ЄАСТЪ ФОРМЪ, АР ФІ ДЕСТЪАЪ АРЪТАРЕ, КЪ АН ЛІМКА РОМ. НЪІ СЪЕ, ЧІ НЪМАІ СЪ . . . ШІ СЪПТЪ Є АЛТЪ ПРЕПОЗИЦІЕ КА ШІ АН ЛАТ. subtus. . . АНСЪ ТОТЪШІ СЪ МАЙ ПОАТЕ РЪЗЪМА ШІ КЪ АЛТЕ АДЕВЕРІРІ, ПРЕКЪМ: а) ЛІМКА НОАСТЪ АІН

ЛАТ. cum, per, super, subtus, propter, inter, ad, post, non, aut, sic, nam: аЪ ФЪКЪТ. КЪ, ПРЕ, ПЕ, СЪПРА, СПРЕ, СЪПТЪ, ПЕНТРЕЪ, АНТРЕЪ, АНТРЕЪ, А, ПОІ, НЪ, АЪ, АШКЪ; — НІКЪІРІ НЪ ЛАСЪ ПЕ 8РМЪ КОНСОНАНТЪ. АНЪРАТ АЪПЪ ФІРЕА ЛІМБЕІ НОАСТРЕ КЪТЕ СЪ. — НЪМАІ ІН СЪ КЪ АФАРЪ, КЪ ЄА РЪМЖНЕ АНТРЕГ ПЕСТЕ ТОТ ЛОКЪА. б) ВО АШКЪ МАМ ПОМЕНІТ ВОРЕІНД КЪ СЪ, ШІ СЪПТ КАСНІЧІІ МЕІ ГРАМАТИКА ЧКЪ ВІЕ, АШКЪ ВОРБЕК: КЪНЕАЕ ЗАЧЕ СЪ МАТЪ, МЪЦА СЪ ВАТРЕЪ, СКОАТЕ ДЕ СЪ ПАТ ГЪНОІЪА. АЧЕАСТА ШІ КЪ МЪРТЪРІІ ЖЪРАТЕ СЪ ПОАТЕ АДЕВЕРІ. с) СЪ БЕДЕМ КЪМ АЪ ШІ ФРАЦІІ ІТАЛІІ? — ВІ АНКЪ АЪ КА НОІ SU, ШІ sotto, ПРЕКЪМ: sul punto, САЗ uil punto; come su quella della prospera fortuna, шІ sotto condizione. sostantivo, АН ЛОК ДЕ: substantivo. . . АНТРЕЪ ПРЕПОЗИЦІІАЕ ФРАНЦЕЦІІ АНКЪ НАМ ВЪЗЪТ sub, ЧІ НЪМАІ sous. — АНТРЕЪН ДІКЦИОНАРІЪ ФРАНЦЕЕК ДЕ АНЪА 1705 АН ЦЕНЕВА ТІПЪРІТ ПЕ ФАЦА 918. ЛІНЕА А ТРІЕА АШКЪ СЪЗ СЪКРІС: sujet ect, sujet ect. — ВАКЪ! РОМЖНЕЕКЪА СЪІЕПТ! . . . НЪ ТРЕБЪЕ ДАР ЛОВІТ КЪ ПІЧОРЪА АН ЛАТЪРІ.

2. А ШІ АД — СЪ АЪЧЕ А МЪНТЕ; ПРИНДЕ А МЪНЪ; КЪА А ФЪГА; ЄА СЪЗ А АЪТЪРЕА КЪ МІНЕ; ШЧЛ. АНТРЕ КЪТЕА КОНСТРЪКЦІІ ПРЕПОЗИЦІЕА А МІСЪ ПАРЕ, КЪ НЪІ ДІН ЛА, ЧІ ДІН АД. — АН КЪМЕІНАРЕ КЪ ВОРБЕЛЕ ЧКЪАЕ, ЧЕ СЪ АНЧЕП КЪ ВОКААЪ, СЪ ВЪДЕ, КЪ АД РЪМЖНЕ АНТРЕГ, ПРЕКЪМ: АДЪП, АДЪН, АДЪРМЕК, АДЪМБРЕЪ. РОМЖНІІ НАМ АЪ ОБІЧКІЪ АПЪНЕ Д АНТРЕЪ ДОАЪ БОЧЕ, КЪНА 8НА СЪ ГАТЪ, ШІ АЛТА СЪ АНЧКЪПЕ КЪ ВОКААЪ МАЙ КЪ САМЪ АН НОАІНДЕ, ПРЕКЪМ: ДАРЪ Д-ОАНА ФАТЪ Д-ААЪЪ! — ДАР ОАРЕ АН АНПРЕЪНАРЕ КЪ ЧКЪАЕА, ЧЕ СЕ АНЧЕП КЪ КЪН-СЪНАНТЪ, СТРЕЪМЪТЪСЪ Д АН АЧКЪ КЪНСЪНАНТЪ? ОРІ НЪМАІ А СЪ ПЪНЕ, ШІ Д РЪ-

мжне афарз? — Міемі паре, кз нѣмаі а сінгѣр сз пѣне, пентрѣ кз а) ан ворѣі-реа де обще нѣ сз сжмте сз асѣне ашѣ: ад-дѣк, ад-леа, аф-фѣмат, шчл.; чі нѣмаі а-дѣк, а-леа, а-фѣмат, шчл. б) тоате алте дѣспіаікуціі дін латініе пе ромжніе нѣмаі сінплѣс сз зік, пекѣм: лат. *Vacca*, *Vaccas*, адекз: вакче, — ром. нѣ сз зіче: вакчій, чі вакчій; *hiccus*, ром. нѣ; ікчї, чі: ічї, шам: тот ашѣ. — Сз вѣде дар кз фїреа лімбей ноасте нѣ бѣкѣрос сѣфере дѣспіаікуціеа. в) *Adjecto*, ром. аіепт, — ан лат. ѣсте *ad*, дар ан ром. нѣе; — ніче нѣсе поате зіче: кз ан ром. а ѣсте ан і мѣтат, адекз: *ajjert*; кз че ан лат. нѣ сз стрѣмѣтѣ, нічї ан ром. нѣ. д) *Occido*, окчїдо, ромжн. ѣчїд; — де сар стрѣмѣта б ар фї ѣкчїд, че нѣ сз аде. ашѣдар ѣо крѣд, кз ан лімба ноастрѣ дѣспіаікуціе нѣї. — Стжнд ачѣаста: формеле акцент дѣпз фржнчїе, шї акцент дѣпз італїенїе ар трѣкѣї зїсз: ачент шчл. — Де аїчї пѣтем вѣдѣ шї ачѣаста: кз кѣѣѣл, шї кзпзтѣїѣл чѣл дін тѣїѣ ан рѣгѣларѣа бочелор лімбей ноастре дѣпз ѣті-молоціе антѣїѣ сз не фїе лімба лат., апої чѣлеалате. — Італїї шї Фржнчїї, мї сз паре аѣ антрѣѣѣїнцат ворбеле лат. непрефѣ-кжндѣле тоате депаїн дѣпз фїреа лімбей лор: шї ашѣ ан зѣт пѣнт нѣ де паїн не поате аѣѣта аѣкрарѣа лор.

3. Об, о, ѣ. — Нѣмаї ан кѣмѣїнарѣ кѣ ворбеле сѣ зѣрѣѣе ан лімба ноастрѣ. Чѣлеалате сз анцѣлег ка шї де ад. — Прѣкѣм: обор, облічѣск, омор, ѣчїд шчл. пѣціне.

4. Про, спре антѣрїреа ачѣстїї пре-позїції граматїчїї нѣмаї доаз ворбе аѣк ананте: прочѣтѣск, шї пропѣн. — Чѣ дін пѣїѣ оаре а ноастѣї? — шї апої а про-чѣтї, пе аїчї атѣт антѣзмнѣѣзз, кѣт а маї

рѣчѣтї, че аѣ антѣцат прѣнкѣл. Вар кѣ про-пѣн влогѣл ром. нѣ трѣѣѣе мѣ тем дарз, кѣї ворбѣз ноаз. — Ёмї аѣк амїнте нѣ-маї де ѣстеа доаз вѣкѣрї: прѣмѣт, сѣѣ ампрѣмѣт, лат. *promutuum* шї пѣр-чѣд, орї прѣчѣд, лат. *procedo*, дін карїї сз вѣде, кз прѣ — нѣ про — ар фї ромжнѣе; кз о маї кѣ самѣ сз мѣтѣ ан ѣ, шї маї алес пе ѣрмѣ. — Анѣз ѣне-ле кѣвїнте лат. кѣ про, префѣкжндѣсе пе ром. маї тот кѣ пре сѣ зїк, прѣкѣм: *prologus*, *programa*, шчл. ром. прѣкѣвѣнѣ-таре, пре антѣзмнаре, пре фацз, прѣгѣтїре, шчл. — аїчї пре ачѣ пѣтѣре арѣ, ка лат. про. — Ёѣ нѣ зїк, сз нѣ трѣїм кѣ ѣл; чї нѣмаї вѣѣѣ асз шї антѣтѣї ѣл ро-мжнѣск?!

5. Пе, пре, прї, пер, шї пѣ прѣ: лат. *per*, *prae*. ачѣстеа препозїції сжнт де фоарте мѣлт фолос, шї антѣѣѣїнцаре; шї тотѣш граматїчїї де тот пѣцін, шї неѣсволбат ворбѣск ѣспѣ ѣле. а) Пре, че ѣспрїмѣ пе лат. *prae* шї про, тот ѣѣ-ѣна антѣзмнѣѣзз чѣва анантеа, шї нѣ-маї ан антѣїнарѣ кѣ ворбеле (*verbis*) сз антѣѣѣїнцѣзз, прѣкѣм: прѣвѣд, прѣвѣ-нїре, прѣгат, прѣпѣїѣ, (префѣк. прѣѣпѣї,) прѣѣѣѣкарѣе, ш.ч.л. б) Дін лат. *per*, сз прѣфѣче ан ром. пе, пре, прї, пер, шї пѣ, прѣ. — Дѣпз фїреа лімбей лѣсжнд дін *per* пе г, афарз рѣмжне ре, пе, шї форма ѣаста ѣ чѣ маї ѣѣнѣ, шї фїрѣѣскѣ, шїї шї маї моале; вѣлѣл ром. маї тот кѣ ачѣ-ста ворбѣѣе; шї арѣ фоарте мѣлте антѣ-змнѣрї. — Ан кѣмѣїнарѣ кѣ ворбеле тот ачѣ пѣтѣре арѣ, че лат. *per*, прѣкѣм: пе-трѣк, *pertransseo*; пер-їре, сѣѣ пеїре, *per-ire*; прїмїт, *permitto*; прїчѣп, *percipio*. — Ё сзжнѣл сѣспрлатївѣлѣї, шї атѣнчї е сз прѣфѣче ан ѣ пекѣм: пѣ ѣѣн, пѣ аѣлѣе; сѣѣ прѣ ѣѣн, шчл. — В нота акѣ-

САТІВЛАХІ, СПРІЄ СЪКМПРЪ: КАВТЪ ПРІ ПЕТРЪ,
ШІ ПЕ ІОАН. — ЯПОІ АНКЪ АЛТЕЛЕ МЪЛТЕ,
ПЕКЪМ: СМБЛЪ ПЕ МАРЕ, ПЕ ДЕАЛ, ШІ ПЕ
БАЛЕ; — СЪТЪ ПЕ МАСЪ; — САЪ СЪІТ ПЕ КАСЪ;
— СЪРІЕ ПЕ МІК; — ЖОАКЪ ПЕ ЗІКАЛЪ; ФЪ
ПЕ СКЪРТ; — АЪКЪ ПЕ БАНІ; — СЪ СЪТЪ
ПЕ ШЪЛЕ; АІЧІ ПЕ АТЖТА ПЪТЪРЕ АРЕ КЪТ:
ЛА ШІ ПЕ ДЕ, АДЕКЪ: СЪ СЪТЪ (КІ ОДАТЪ)
ЛА ШІ ПЕСТЕ ШЪЛЕ.

(Ва 8рма.)

Katalog.

ДЕ КЪРЦІАЕ ЧЕ СЕ АФЛЪ АН ТІПОГРАФІА
ЖОС АНСЕМНАТЪЛАХІ. ШІ ДЕ ВЪНЪАРЕ АН БЪ-
КЪРЕЩІ ЛА Д. ІОСИФ РОМАНОВ, ШІ ЛА ІАШ
ЛА ДОМ БЕЛ ШІ КОМП.

Л О Р Д Б І Р О Н. ДІЙ.

Корсаръ	6
Лара	5
Стрїгоїла	6
ГЕАЪРЪА ШІ АЪАРЕА КОРИНТЪЛАХІ.	6
Марїно Фалїеро	10
Мазепа, Парїзіна, Логодніка Д'Авїдоу	6
БЕПО, АМАНАЦІІАЕ АЪІ ТАС, ПРІЗОНІЕ- РЪА ДЕ ШІЛОН	6

ТРАДЪСЪ ДЕ І. ВЛІАД.

В І Р Т О Р Х Ъ Г О. ДІЙ.

Марїа ТЪАОР	9
Анцело	9

ТРАДЪСЪ ДЕ Д. НЕГЪЦЦІ.

М О Д І В Р В. ДІЙ.

СЪЖРІТЪЛА, ДЕ Д. І. РЪСЕТ	6
АМФІТРИОН, ДЕ І. ВЛІАД	6
БЪАЪРАНЪЛА, ДЕ Д. МАІОР БОЊЕСКЪЛА Н.	6
СКАПІН ДЕ Д. К. РАСТІ	6
ДОМ. ПЪРСОНІАК, ДЕ ДОМ. ГРІГ. ГРЪ- АІЩЕАНЪЛА ФІІЛА	6
ПРЕЦІОАСЕЛЕ, ДЕ Д. І. ГІКА	3
СІСІЛІАНЪЛА, ДЕ Д. БЪРКІ	3

Ф Л О Р І Я Н.

ЦЕМЕНІЙ ДІН БЕРГАМ, ДЕ Д. ПРАПОР- УКЪЛА ФЛОРЕСКЪЛА	3
ДОЪ БІАТЕ, ДЕ Д. КРЕЦЕАНЪЛА.	3

ДВОСВЪЩІ АЪТОРІ.

ДІН АЛЕ АЪІ ВЛІАД КЪЛЕЩЕРЕ ДЕ ПРОЪЪ ШІ ПОЕЗІЕ	8
МАЪОМЕТ	6
ДІН МЕДІТАЦІІАЕ Д. ДЕЛАМАРТІН	4
ГРЪМАТІКА ПОЕЗІІ	3
АРІТМЕТИКЪ АЪІ Франсоeur	6
ДІН ПОЕЗІІАЕ Д. І. ВЪКЪРЕСКЪЛА.	2
РЕГЪАЛА, ДЕ ІДЕМ	6
ВЪМІОНА, ДЕ ІДЕМ	6
ГРЪДІНАРЪЛА ОРБ, ДЕ ІДЕМ	4
ВЪАЪВА ВІКЛЕАНЪ ДЕЛА ГОНДОЛІ, ДЕ Д. К. МОРОЊЪ	7
ТРІСМЪЛА АМОРЪЛАХІ ШІ АЪТОРЪЛА ФЪРЪ ВОІЕ, ДЕ Д. ВІНТЕР-ХАЛТЕР	4
САЪА ТРАЦЕАІЕ АН 5 АКТЕ ДЕЛА АЛ- ФІЕРІ, ДЕ Д. К. АРІСТІА	6
ВІРВІНІА ДЕ ІДЕМ	6
ОМЪР РАПСОДІА І.	5

Рансодіа II.	5
Рансодіа V. ші VI.	5
Дін Ціа Блас I. де Д. С. Марковичі	5
Ціа Блас II.	5
Дін нѡа Власіу де I. Вліад	5
ИЗВІНТЕ КІСЕРІЧЕЦІ АЛЕ СФ. АТАНАСІЕ ші СФ. ІОАН ГЪРЪ ДЕ АЪР ТРАДЪСЕ ДЕ Д. МЕДЕАНІЧЕРЪА I. ПАПАЗОГЪ	5
ЖЪНІА АЪІ КАРОЛ КОМЕДІЕ ТРАДЪСЪ ДЕ Д. МАІОРЪА I. БОІНЕСЪА II.	5
МІСАНТРОПІА ШІ ПОКЪІНЦА ДЕЛА КОЦ- БЪ, ДЕ ІДЕМ	7
ИЗРІЕРЪА ДЕ АМБЕ СЕКСЕ	20
РЕГЛАМЕНТА ОРГАНИК	32
ДРАКЪА СКІОПЪ ДЕ ДЪІ В. СЪМБОТЕАН- КА ПАРТЕА I.	6

I. Вліад.

К Ж Т Е Ч Е В А.

(Дінтр'ѡн пѡгіларіѡ)

— АТЪТ АН МІНТЕ'МІ КЪТ ШІ АН ФЪН-
АЪА ІНІМЕІ МЕЛÉ СЪ АДЕВЕРЕАЪЪ ТОТ МАІ
МЪЛТ АЧЕ ЗІСЪ ААЪІ ТАЛЕІРАН: „ОМЪАЪІ АІ
ЕСТЕ ВОРЪІРЕА ДАТЪ, ПЕНТРЪ КА ПРІН ТРЪНСА
СЪ'ШІ ПОАТЕ АСКЪНДЕ КЪЦЕТЕЛЕ САЛЕ.“ СЪ
МЪ АПЕРЕ АЪМНЕЗЕЪ, КА АЧЕАСТЪ ПЪРЕРЕ
ТРАСЪ ДІН ПЪЦАНІЕ СЪ НЪ МІСЪ ФАКЪ ІДЕЕ
ФІПЪЪ *), КЪЧІ АША НЕ ПЪТЪНДЪМЪ АНАЪ-

*) Ідеа ѡа, КЪНД АДІКЪ ЧІНІБА АНАЪА-
ЧІНАЪСЪ А КЪЦЕТА АА ЫН АЪКРЪ МАІ МЪЛ-
ТЪ ВРЕМЕ, МАІ ТЪРЪІЪ НЪ'ШІ ПОАТЕ МІШ-
КА МІНТЕА ДІЛА ЧЕ АЪ АПЪКАТ ШІ АЪ-
ЕРІАЪЪ ТОТ АЪПЪ АЧІЛА.

ПЛЕКА А МАІ КРЕДЕ КЪІВА ЧЕВА, НЪ ВОІЪ ПЪ-
ТЕА ТРЪІ АНТР'О СОЦІЕТАТЕ КЪ ОАМЕНІІ. ДОМ-
НІЛОФ, АША СЪ ТРЪІЦІ, ПРЕСКРІЕЦІМІ АА БОА-
ЛА АЧЕАСТА О МЕДІЧІНЪ ПРЕЗЕРВАТІВЪ.

— ПРОВЕРЪ ЦЪРЪНЕСЪ, ДАР ВЪН: ДА ЫН
КАР ДЕ АМВЪЦЪТЪРЪ ТРЕБЪЕСЪ ЗЕЧЕ КАРЪ ДЕ
МІНТЕ.

— ВАІ ДЕ ОМЪА ТІНЪР, КАРЕ АН ЧЕА-
СЪА АСЪПРІТОРІЪ Н'АРЕ ДЕЛА ЧІНЕ СЪ ЧЕАРЪ
СФАТ ФОЛОСІТОРІЪ.

— НЕМЦІІ СЪ ПЪНГ КЪ АНВЪЦАЦІІ ЛОР
НЪ ПРЕ СЪНТ ПЪКЪЦІ АН ААЪНЪРІ АША
НЪМІТЕ ДЕ ВЪН ТОН; ЕІ ПРІЧІНЪЕСЪ МАІ МЪЛТ
ПЕДАНТІСМЪА ЧЕЛОРА. АЪ АРЕПТАТЕ; ДАР МІ
СЪ ПАРЕ КЪ СІНГЪРЪ ПРОКОПСІНЦА НІМІК ПРЕ-
ТІНЪЪТОАРЕ АНЪЪ ПОАТЕ СЪ ПРІЧІНЪІАСЪ
РЪЧЕАЛЪ АНТРЕ ТІНЕ ШІ АНТРЕ АЦІ ОА-
МЕНІ. АЧЕЦІА ТЕ ЧІНТЕСЪ ДІН КЪВЪНТ ЕГО-
ІСТІК, ДАР ІЪКІРЕА НЪ АІОАІ КЪЦІГАТ НІЧІ
ДЕКЪМ. ШІ ЧЕ ВІСЪ ПАРЕ? ВІ МАІ АНТЪІ
СЪ СФІІЕСЪ, АПОІ РЪМЪН РЪЧІ КА ГІАЦА,
АЪПЪ АЧЕА ТЕ ЗРЕСЪ. АНТРЕАВЪІ ПРІЧІНА,
КЪ СІНГЪРІ НЪ ЦІО ВОР ФІ СПЪНІ. ДЕ МЪЛ-
ТЕОРІ ЕІ АНЪШІ СЪ МІРЪ КЪЧІ ЕСТЕ АЧЕА-
СТА АША. ПРІЧІНА Е АПРОАРЕ: ТЪ АНЪЪ АІ
ГРЕШЕАЪ, ШІ СЪКЪІЧЪНІ ШІ АЛЕ ТАЛЕ СКОТ
ОКІІ МАІ ТАРЕ, ДЕКЪТ АЛЕ ААТОРА, ДАР ТЪ
АІ ШІ ВІРЪЦІ, ШІ АЧЕТЕ АНЪЪ АНГІМЪ
АН ФЕЛІЪРІМ ДЕ КІНЪРІ. — —

Anecdota.

ПЕ ШЕСЪ ПАРИЪЛАЪІ СЪ ПРІЪМЕЛА ОДІ-
НІОАРЪ ВРЕОКЪТЕВА ДАМЕ; КАРЕ АНТЪАНІНА
ПРЕ ЫН МОШ КЪРЪНГ, ЗА АНТРЕВАРЪ КЪ АР
ФІ ШІ НІНС АА МЪНТЕ? КА НЪ АІ ФЪ РЕ-
СПЪНЕСЪ, КЪ ВЪКЪЦЕЛЕ СЪНТ АНЪЪ ПЕ ШЕСЪ.